

Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ эрхэ, бээ дааһан байдалые эрэлхэг зоригтой-гоор аршалан хамгаалжа байгаа египет арадта халуун баяр хүргэе!

(Агууехэ Октябрыска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зориулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Урянуудһаа).

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Шэнэ амжалтануудта партиимнай уряална

Бүгд ардууд, эрхэ сүлөөтэ манай ариун хайхан замда нээжэ үгэһэн Агууехэ Октябрийн 39 жэлэй ойн хайн-уужам үргэн Совет ороной түг түмэн ажалшад ажал-гайхамшагта бэлэгүүдээр шажа байна.

Партийн XX съездын табигугаа ехэ зорилгонуудые амжалтатгаар бэлүүлхын дэлгэрхэн социалистическэ мурсыондэ бултаараа уу хабаралсаһан манай оройн баатарлг хүдэлмэрийн анги промышленностиниин шовой продукция гаргах 1956 он юнэ нарын түсбэ үлүүлэн үргэд, нёдондой энэ шихдэ орходоо промышлен-үйлэдбэрийн хэмжээ 11 шигтээр дээшлүүлжэ ша-Ажахын үнгрэнэн жалдэ ший колхознигууд, совхоз-дон МТС-үүдэй хүдэлмэри-шад баян ургаса ургуулаад, шийтэй найнаар хуряжа ш. Нёдондойкидо орходоо хахад дахин ехэ орооһон үргэдэ тушаагдаа. Хураггүй ш. ху, мяхан бэлдхэгдээ.

Бүхэ советскэ арадтайгаа та Бурят-Монголой ажал-шад Агууехэ Октябрыска социалистическэ революциин 39 жэй ойдо зориулагдаһан партиин Центральна Коми-тэ Урянуудые угаа ехэ дэ-бэтэйгээр угтаа. Шэнэ та-ажалэй түрүүшын жэлэй ар-шара соо манай республи-ни ажалшад ажахыгаа болон култуураа хүгжөөхэ та-най амжалтануудые шажа. Улан-Удын модной Лондон, «Темлюйеострой» шийн коллективүүд энэ жэ-лгээ түсбэ дүүргэд, эрхэ ший түсбөөр хүдэлжэ байна. Шийрин найндэрэй дүтэлжэ ший түсбөө дүүргэнэн тү-предприятинуудай тоо үдэр олооһорно.

КПСС-эй Центральна Коми-тэ манай оройн ажалшадые шагай шангаар ажаллахые шажа.

«Советскэ Союзай ажалшад! Таадахи табанжэлэй түрүү-шын жэлэй түсбэе предприя-и, барилга, колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй дүүргэхэ ябадал шажа!».

Хүдөө ажахые эрид түргэ-р хүгжөөхэ тушаа партиин XX съездын табиган зорилго-дые амжалтатгаар бэ-лүүлхын түлөө тэмсэл респу-блиимнай хүдөө тосхонуудар, таада, ферма, гүүртэнүү-р үргэдэн дэлгэрнэ. Гү-мэз түг тушааха, худалдаха, шийнжэ түсбэ республик-ни колхозууд 127 процент үргэдэ, нооно тушааха ба ху-далдаха түсбөө үнэ дүүргэд, шийнжэ галуур нооно тушаа-һан уялгаа нэрэтэй түр-агөөр дүүргэбди. Гэбшье, шийнжэ галуур 12 мянган ший түг тушааха гэжэ абан-шала манай республикын шийнжэ, илангаяа совхозууд шийнжэ дүүргэжэ байна. Жэ-н дүүртэр мин хойрхон на-м үзбөөхэ наа, 12 мянган

тонно хүнөө мин мянган то-но шахуу тушаагдаад байна. Абан уялгаа дүүргэхэ хэрэ-гымнай Сэлэнгын аймагай колхозууд, Боргойн, Яруунын, «Эрдэм» совхозууд, Зэдын, Кяхтын, Торин, Мухаршэбэ-рэй, Бичурын колхозууд гэдэр-гэн татажа байна. Тэндэхи колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг-шэд, партиин, советскэ хүдэл-мэрилэгшэд намар, үбэлэй са-та түг ехээр наахын тулада бин байһан бүхы арга боломжо-нуудаа элсүүлнэгүй.

Гүрэндэ мяха тушаалгаар Ахын, Кабанскын аймагуудһаа бэшэн гүрэнэй түсбэ дүүргэ-дү байһаар. Тийхэдэ Барга-жанай, Зэдын, Хорин айма-гуудай колхозууд гүрэндэ мяха тушааха түсбөө арай ядаа ха-хадлаад байна. Иимэ тэсшэ-гүй байдалые түргэн усаджа-жа, гүрэндэ мяха тушааха тү-сбөө, түг тушаалгаар абан уялгаа дүүргэхэ ёһотойбди.

Партийн Центральна Коми-тетэй Урянууд хүдөө нота-гуудай ажалшадые ажалай шэнэ амжалтануудта зориг-жуулна. Манай үбэлжэлгые эмхитэй найнаар эхилжэ, үбэ-лэй сагта малайнгаа ашаг шэ-мые доошлуулангүйгөөр, үхэл гарзагүйгөөр үбэлжүүлжэ гэжэ малшад шухала зорил-го болоно. Үрэнэ хүрэнгээ сэбэрлэхэ, хүсэд хааха, үбэлэй үедэ ябуулагдаха агротехниче-скэ хэмжээнүүдэ хэжэ эхил-хэ, соломо зеленкоб бул-тынь суглуулан сомохо гэшэ хүдөөгэй ажалшад хойшо-луулашагүй хэрэгын мүн.

«Эрэгтэй ба эмэгтэй колхоз-нигууд, МТС-үүдэй болон со-вхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хү-дөө ажахын мэргэжэлтэд! Нийтлэгжэ малажалые бүхы талаарн хүгжөөгтэ, ашаг шэ-мынь бүри ехэ болгогтэ! Мала-ажалай продуктуудые орон-доо бүри ехээр үгсэ!».

КПСС-эй Центральна Коми-тетэй Урянууд соо МТС болон совхозуудай механизаторнууд-ай үмэнэ шухала зорилго та-бигдаа. Механизаторнууд трак-тор, машинууддаа эрхим найнаар заажа, эрхэ хабар-тай тарилада зэбсэг түгсэ бэлдхэхэ уялгаатай.

Октябрийн Агууехэ револю-циин аша туһаар баян ноёдой, хаанта хархис засагай дарлал-таһаа сүлөөлэгдэнэн бурят-монгол арад Коммунистическэ партиие, Советскэ правитель-ствые тойрон хэзээ хэзээнэйхи-нэ нягтар жагсанхай түхүхэ-тэ найндэрөө угажа ябана. Алдарта хайхан Совет ороноо улам хүсэтэй, бүри баян бол-гохын тулада манай арад хүсэ шадалаа гамнахагүйл.

«Коммунизм байгуулагша — агууехэ совет арад мандаха болтогой!».

«Марксизм-ленинизмын түг доро, Коммунистическэ пар-тийн хүтэлбэрээр — ургаһаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшай!».

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэнэн зэбсэгтэ довтолго тушаа РСФСР-эй Министруудэй Советдэй МЭДҮҮЛГЭ

Эб найрамдалда, эрхэ сүлөөдэ дуратай Египедэй арад Англи, Фран-ци ба Израилин зүгөө ээрхэг түрмхэйгөөр довтологдоо. Израиль-ска эсэргүүд Египедэй хилые дабажа, Египедтэ эсэргүүтээр эсэргэй байлдаануудые эхилбэ. Англо-французска империалистнууд өөһэднэгөө эсэргүүдэ Египедэй газар дээрэ буулгахааа эльгээгээ, англо-француз-ска авиаци Египедэй столица—Каир болон бусад городуудые хорото муухайгаар бомбодоо.

Египедэй газар дээрэ байһан Суэцкэ каналые булимтаран абаха зорилготойгоор Египедэй арадта эсэргүү колониально-дээрмэдэлгын дай үүдхэнэн Англи, Франци ба Израилин империалистическэ этэгэдүүдэй хорото ябуулануудта дэлхэйн бүхы арадууд гүнзгэ ехээр дураа гутажа байна. Англо-французска империалистнуудай колониальна ханаашалгын өөдөгүйхэн тулюур үүргые үгэ дууламтайгаар бөөдэ даажа абан Израильска правительствода дэлхэйн арадууд ойгоо гутан зэбүүрхэжэ байна.

Египедтэ эсэргүүгээр Англи, Франци ба Израилин хэһэн зэбсэгтэ довтолгые РСФСР-эй Министруудэй Совет Российска Советскэ Федера-тивна Социалистическэ Республикын арадуудай нэрэнэ эрид шууд бу-руушаана.

Египедэй гүрэндэ эсэргүүгээр зэбсэгтэ довтолго эхилхэн Англи, Франци, Израилин ээрхэг түрмхэй ябууланууд Нэгэдэмэл Нацанууд-ай Организациин ёһо гурим ба зорилготой таарахагүй, эдэ гүрэнүүдэй бөөдэ хүндэтгэйгөөр даажа абан уялгануудаа бүдүүлгээр эбдэнэн ябадал болоно. Эдэ ябууланууд хадаа колониальна дарлалтада эсэргүү-гээр тэмсэжэ байһан бүхы арабска арадуудта, Зүүн зүгэй бүхы арадууд-та хэһэн заналта мүн.

Англи, Франци, Израилин ээрхэг түрмхэй ябуулануудые бо-люулха, довтолон орогшодой эсэргүүдэ Египедэй газар дээрэнэ дары сагаа гаргах тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Советдэй онсо яаралтай, үр эхэтэй хэмжээ абыхынь Российска Феде-рациин арадууд бүхы советскэ арадтай болон бүхы түрүү хүн түрэлтэн-тэй хамта эринэ.

Империалистнууд-колонизаторнуудта эсэргүүгээр, өөрингөө нэрэ хүндын, эрхэ сүлөөгэй ба национальна бээ даанхай байдалай түлөө үнэнтэ эг, эрэлхэг зоригтой тэмсэл хэжэ байһан египет арадта, Еги-педэй правительствода Российска Федерациин хүдэлмэришэд, колхозни-гууд, интеллигенци болон бүхы ажалшад халуун зүрхэнгөө талархажа байһан тухайгаа нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

1956 оной ноябрийн 1.

Н. А. Булганин Сирийн Президент Шукри Куатлитай уулзаба

СССР-эй Министруудэй Советдэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин нояб-рийн 1-дэ Сирийскэ Республикын Президент Шукри Куатлитай уулза-ба.

Сирийн Президенттэй хамта хү-дөө ажахын Министр Рашад Джабри, гадаадын хэрэгүүдэй ми-нистр Салах Эд—Дин Битар, обо-

ронын Министр Абдуль Хасиб Рас-лан, Президентын Канцелярийн Ге-неральна секретарь Фуад Халеби болон президенттэй суг эрэнэн бу-сад хүнүүд ябалсаба.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов, СССР-һээ Сиридэ байдаг Посол С. С. Немчина уулзалгада байлсаа.

(ТАСС).

Сирийскэ Республикын Президент Шукри Куатли Москвада айлшалжа байна

Сирийскэ Республикын Президент Шукри Куатли ноябрийн 1-нэй үдэр үдөөн хойшо В. И. Ленинэй болон И. В. Сталинэй Мавзолейдэ орожо, венки табива. «Сирийскэ Республи-кын Президент Шукри Куатлиһаа» гэжэ венгойд лент дээрэ бэшгэдэн-хэй.

Тэршэлэн Президенттэй хамта эрэлсэһэн бусад тухайта хүнүүд

тэрэнтэй сугтаа Мавзолейдэ орол-соо.

Мүн тэрэ үдэр Сирийн Президент Шукри Куатли болон тэрэнтэй хам-та ябагшад агаарай гражданска флотто зориулан пассажирска са-молёдуудые бүтээдэг авиационно заводто орожо хараа.

(ТАСС).

Республикын шэнэ барилганууд

Түргэһэн урасхаалтай, уһаар эл-бэг Снежная гэжэ гол Хамар Да-баанай хойто ташалан руу урлан Байгал далайда шудхадаг. Эндэ Байгалай үзэхэлэн хайхан эрье дээрэ Выдрино гэжэ түмэр замай станциһаа 2,5 километрын зайтай газарта модной шэнэ комбинат ба-рилгажа байна. Энэ комбинат хадаа республикын модо бэлдэдэг эгзэн томо предприятинуудай нэгэн боло-но. Эндэ шала отолхо ба мо-до хюрөөдэдэг хүсэ ехэтэй заводууд баригдажа байна.

Эдэ заводууд жэл бүри 440 мян-ган кубометр модо бэлэн болгожо, 200 мянган кубометр хюрөөдэмэл модо, 1,2 миллион шала бэл-дэн гаргах юм. Мүн шахтада хэр-гэлэгдэхэ модо бэлдэхэ цех бари-ха тушаа барилгын проект соо ха-раалагданхай. Энэ цех оройной шах-тануудта 50 мянган кубометр тул-гын модо бэлдэхэ юм. Мүн тухайн цех гэр барилгада ба мебельн фаб-рикада хэрэглэгдэхэ бэлэн модо, хабтагайнуудые бүтэнэн гаргах юм. Модной комбинат жэл бүри 1 милли-он кубометр модо бэлдэхэ хүсэ-тэй байха.

— Байгалай зүүн эрьсээр отоло-дон модон Байгал далайгаар асаргажа буулгагдаад, баригдажа байһан модной энэ комбинат дээр болбосоруулагдаха зэргэтэй гэ-

жэ комбинатай главна инженер нухэр Т. Н. Гробова хөөрэнэ.

Байгалай зүүн эрьсөө модоор ехэ элбэг гэшэ. Далай шадарай бүхы модной 60—70 процентни энэ эрьсэд ургадаг. Баргажан, Макси-миха, Турка, Кика гэжэ мурэнүү-дэй эрьсээр хюрөөдэгдэжэ бэлдхэг-дэхээр олон миллион кубометр ху-нан ба нарма модон бин. Тиймэхэ-тэндэ жэл бүри 1—2 миллион ку-бометр модо бэлдэхэ болохо юм.

Зургаадхи табанжэлдэ Барга-жанай ба Байгалай леспромохууд 2—3 дахин ехээр модо бэлдэдэг боло-лох. Бэлдэгдэн модые Баргажан ба Турка мурэнүүдээр уралдуулаад, багса багсаарнь хамтаруулжа уяад, Байгал далайгаар Выдринэй модной комбинатад асаргагдаха юм.

Байгалаар асаргадан модые эрьс дээрэ гаргахын тула Выдрин-ска комбинатай дэргэдхи Байга-лай эрьсдэ мүнөө тохой малтан хэгдэжэ байна. Тэрэ тохой нэгэ ки-лометр утатай, уһанинь далайһаа 4 метр үндэр дамбаар хаагдаха юм. Иимэ ехэ уһатай тохойло модо олоор оруулаад, эрьс дээрэ гарха-да зохиотой. Уһан сооһоо модо гар-гах ба модо түмэр замда ашаха хүдэлмэри гүйсэд механизацила-гдаха.

Байгалай эрьс дээрэ олон трак-

Республикымнай промышленна ехэнүүд предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын шэлэй заводой коллектив Агууехэ Октябрийн найн-дэрье ажалай шэнэ амжалтаар уг-тажа байна. Заводой хүдэлмэришэд ажалай вахтада жагсаһан үдэрһөө хойшо продукция үйлдбэрлэхэ үдэр бүрингөө графикые үлүүлэн дүүргэ-нэ. Тийн үнгэрхэн 10 нарынгаа даалгавариһаа гадуур 136 вагон сонхын шэл үйлдбэрлэжэ, оройно-гоо шэнэ барилгануудта эльгээбэ.

Заводой коллективэй дунда ма-шинно-ванна цехын (начальни-гынь нухэр Евгений Горбатенко) коллектив мурсыондэ түрүүлжэ ябана. Тус цехын хүдэлмэришэд ок-тябрь нарынгаа түсбөө гадуур 26 вагон шэл үйлдбэрлэжэ шадаа. Эндэ ажалай үндэр бүтээсэ туйла-жа, бусадта эрхим жэшэ харуул-жа байһан новаторнууд улам олоо-шорно. Мастернууд нухэд Лоскутов,

Козулин, Карнеев болон бусад ара-дайнгаа ажахын хэрэгсэлдэ найн шанартай сонхын шэл үгэхын тула-да тэрэниие ехээр гаргана. Тэрэнэй тулада шэл шаналгын технологиине найнаар мэдэхэ хэрэгтэй. Дурсаг-дагша мастернууд өөһэднэгөө ша-дабари мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшлүүлэдэг тула шаналан шэ-лэйнгээ аяар 70 шахуу процентны нэгэдхэн сортоор абана.

Тэршэлэн заводой транспортна цехын хүдэлмэришэд ажалай бага бэшэ амжалта туйлажа байна. Тэ-дэнэр мүнөө 1957 оной түсбэе бэлүүлжэ эхилээ. Ажалай түрүү-шүүл нухэд Афанасьев, Угрюмов, Мясников гэшэд тула шаналгада хэрэгтэй түүхэй эд шэрэлгэ ба үй-лэдбэрлэгдэнэн продукцияе ваго-нуудта ашалга дээрэ найнаар хү-дэлмэрилнэ.

В. Афанасьев.

Манай түрүүшүүл

Улан-Удын «Механлп» заводой эрхим модото дархан Галдан Линхобое-вич Линхобоев Октябрийн урда тээхи вахтада жагсаад, үдэр бүхэнэйнгөө даал-габар 150—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Л. Линхобоев хууна.

Е. Ринчиновай фото.

136 вагон шэл

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указ БМАССР-эй Верховно Советдэе зарлаха тухай

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй тогтоохон:

БМАССР-эй дүрбэдхэн зарлалай Верховно Советдэй гурбадахы сес-1956 оной ноябрийн 27-до Улан-Удэ горлодо зарлаха.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогош Ч. ПЕПРИН.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ горло. Советүүдэй Байшан

1956 оной октябрийн 30.

Сирийн Президент Шукри Куатли К. Е. Ворошиловтай уулзаба

Хва ерэнэн Сирийскэ Респу-бликын Президент Шукри Куатли Сирийн үлгөөлүүр Кремльдэ КПСС-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай уулзаба.

Президенттэй хамта хүдөө ажа-лы Министр Рашад Джабри, га-даадын хэрэгүүдэй Министр Салах Эд Битар, оборонын Министр Хасиб Раслан, Президентын

Канцелярийн Генеральна секретарь Фуад Халеби болон Сирийн эрэнэн бусад айһаад оролсоо.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, СССР-һээ Сиридэ байдаг Посол С. С. Немчи-на хөөрлөөдөнэ байлсаа.

(ТАСС).

Хуурай үгэ, хубхай
саархан яахалаа бодлоо

Хэжэнгэ.

Удаань малшадта нэмэлтэ
эринень хубаажа үгөөд, тэд
оширхолтой кино харуулаа.

С. Сергеев.

Манай газетын рейдовэ бригад
Ж. Цыбанов, Суулгын союу
Соведэй депутат
И. Савинов, КПСС-эй гэшүүн
Т. Гармаев, маанай хэргэ
корреспондент

Воршиловой нэрэмжтээ колхоз 7722 толгой хонийдогтой 2000-найв багтаха тивовой 4 шэнэ байрын нэгынхы ашагдалгада үгөөдүй. Тинмэлээ мүнөө жэлд илгагданаан залуу хонийой отаранууд байрагүйдэнэ. Нүхэр Ц. Эрдынсөвий 500 толгой түлтэ хонийой отара Балын Гараса гэжэ газарта үбэлжжэ.— Хонийдн хэзээ дулаан байратай болохо юм? — гэжэ нүхэр Эрдынсөвийэ асуухада, «хонийдн минн юрын далайша соо үбэлжжэ» юм, гэрэнээ барингаар арба гаран үдэр боложо байнада, өөрөө барилсаха баряггүй болоод байна, хонидоо харууналдаг хүмбн. Барилга дээрэмд 4 хүн ажаллалдаг байгаад, мүнөө 2—3 хүн байнабди» гэжэ хариуруулана. Үзүн дээрээ хэзээшье үдэрүүхэн мэдэгдэнгүй, хэзэ юмзэ

[illegible]

персонал — один

Нерүгэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, ноябрьн 1. (ТАСС). Делискэ радиогий дамжуулһанай ёһоор, премьер-министр Неру мүнөөдөр Хайдерабадта үгэ хэлэхэ зуураа, Египеттэ Англи болон Франциин хэжэ байһан ябуулганууды амарыше нуултагүйгөөр, сэхэ хэлгээн эээрхэг түрмэйи довтолго мүн гэжэ нэрлэбэ. Азини ба Африкын бээ даанхай ороонууд нимэ ябуулганууды тэсэжэ байхагүй гэжэ Неру хэлэбэ. Иимэ нуултагүйгөөр хэлгээн, даншые наа хэтэрхэй эээрхэг довтолгоны бие оройдошые үзөөгүй хүм. Энэ хадаа гайхалтай муухай харата довтолго мүн, тэрэндэ Нэгэдэмэл Нацаунаудай Организациин бүхы гэгшүүд эсэргүүсэлтэ хэхэ ёһотой.

Египет Англи ба Франциитай дипломатическа харилсаагаа болуулба

ПАРИЖ, ноябрьн 1. (ТАСС). Каирһаа Франц Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, Франци ба Англитай дипломатическа харилсаагаа Египетдэй болуулһан тухай эндэ тусгаар сонохгодобо.

Иордани Франциитай дипломатическа харилсаагаа болуулба

НЬЮ-ЙОРК, ноябрьн 1. (ТАСС). Иордани Франциитай дипломатическа харилсаагаа болуулаа гэжэ иорданска радиогий дамжуулһан тухай Юнайтед Пресс агентствын Бейруттэй корреспондент мэдээсэбэ.

Американска сэрэгэй суднуудые Бейрутдэ портдо оруулаха Ливан арсаба

БЕЙРУТ, ноябрьн 1. (ТАСС). Американска сэрэгэй хэдэн суднуудые Бейрутдэ портдо оруулаха зүбшөөл эрижэ, США-һаа Ливанда байдаг посольство Ливанай гадаад хэрэгүүдэй министрствод хадаа гэжэ хэлбэл мэдээсэбэ. Ливанай премьер-министр Яфи энэ нэтрүү эрилтые эрид арсаһан байна.

Англи, Франциин самолёдууд Египетдэ бомбодобо

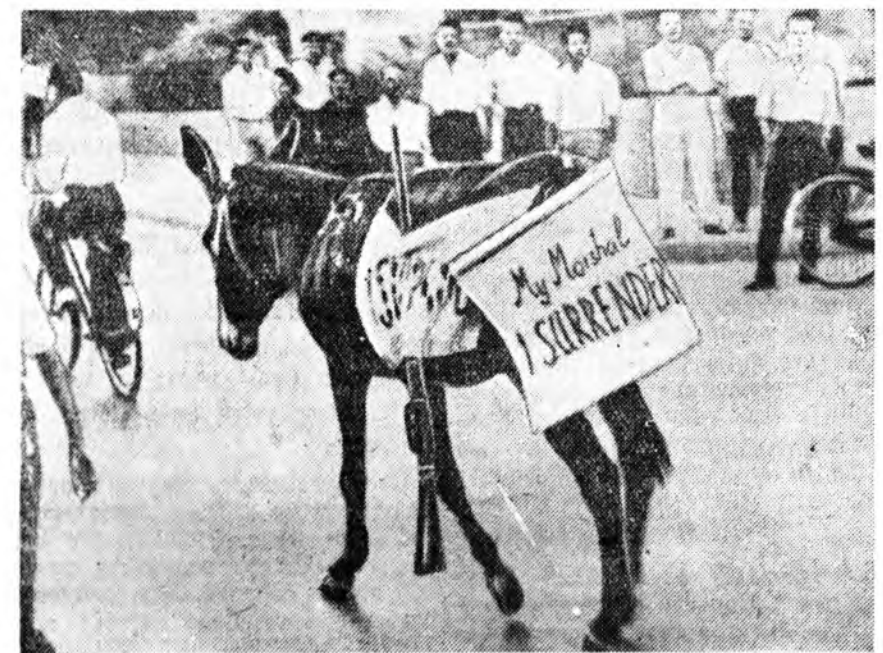
ЛОНДОН, октябрийн 31. (ТАСС). Бомбодог самолётууд Египетдэй сэрэгэй газарнуудтаа агаарһаа довтолго хэжэ эхилбэ гэжэ Кипр дээрхэ англо-французска эсбэгтэ хүснүүдэй түлөөлэгш мэдүүлэбэ. Ингэжэ Лондоной радио дамжуулһан байна.

Английска ба французска авиаци Египеттэ довтолбо

ЛОНДОН, ноябрьн 1. (ТАСС). Лондонско радиогий дамжуулһанай ёһоор, мүнөөдөр үглөөгүүр английска ба французска авиаци Нил мүнэнэй шадархи, Суэцкэ каналай зондохон сэрэгэй аэродромуудтаа довтолго хэжэ үргэлжлөө гэжэ Кипр-тэй англо-французска штабай мэдээн соо хэлэгдэнэ.

Англо-французска авиаци Суэцкэ каналые бомбодобо

ЛОНДОН, ноябрьн 1. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, «Акка» гэжэ египетскэ фрегаты англо-французска авиациин шонггэлэнэй эсэгтэ Суэцкэ каналар суднаар ябалта саг зуура зогсогдоо гэжэ Египетдэй эсбэгтэ хүснүүдэй генеральна штабай тусхайта коммунисте соо хэлэгдэнэ.

Кипр. Киприйн губернатор английска фельдмаршал Хардингт гэжэ буу зэбсэгтэ түшмэлтэй киришодуудтаа туралха. Энээндын харуу болгон, киришодууд Никозийн үйлсэдэ алажага гаргажа табиба. Таранай хажуу бодэ хуушан буу, мүн «Маршаллин, бэ бодэ туншанай» гэжэ англи хэлэн дээр бэшэтэй хабтагай үлэгдэнэ байна.

ЗУРАГ ДЭРЭ: Никозийн үйлсэдэ табидагтай элэгдэнэ.

Д. ТАПХАНОВ

ХАБААТАН:
Галсан Доржиевич — 45 наһатай, колхозой түрүүлэгшэ,
Уржэн — 40 наһатай, Галсанай намган,
Сэндэмэ — 18 наһатай, Галсанай басаган,
Аюур — 18 наһатай, хурагша.

(Зунай түрүүлшн хара. Хушгын урда тээ Сэндэмэнь ябаха явтар хойнооно, амидашаан Аюур гүйжэ эрэнэ.)
Аюур: Сэндэмэ, Сэндэмэ, хүлэгш даа! Ох, Сэндэмэ ши хургуулиин нониние дуулаагүй гүш?

Сэндэмэ: Угы, Ямар нонин болоо юм?
Аюур: Эндэмэй механизаторуудай хургуули нээгдэхэн гэлсэнэ. Нээрэ, дуулаагүй аашиш?

Сэндэмэ: Угы, ши хэнхээ дуулаашиш?
Аюур: Манай хуууд хэлсэнэ.
Сэндэмэ: Тинхэдэ эсэгшын нээрэ хэлэһэн байгаа гэжэ гүш?

Аюур: Эсэгшын тингэжэ хэлэ нэн гү?
Сэндэмэ: Тээ мэндэ механизаторуудай хургуули нээгдэхэдэ гэнэн юм. Би тинхэдэнь наадалжа хэлэжэ гэдэ наһан байгааби.

Аюур: Унэн байгаа ха юм даа. Мүнөө комсомолой суглаан болохон. Тондэ энээн тухай хэлсэгдэхэ юм хаш.
Сэндэмэ: Мүнөө болохон аал?
Аюур: Ши дуулаагүй юм аашиш?

Сэндэмэ: Угы, намда хэншые хэлээгүйл.
Аюур: Ханада соносхол байгаа нэмэй. Хараагүй нэн гүш?
Сэндэмэ: Углоогүүр юмшые үгы нэн.
Аюур: Ошоомнай гү?

Сэндэмэ: Ошоёл даа. Ши хаана хурахаа байнаш?
Аюур: Ушоо мэдээгүй ябанаб.
Сэндэмэ: Ши юмдэ наанагаа зобохо биш даа. Алтан медальтайгаар дүүргэн хадаа хаанашые эсэменгүйгөөр орожо шадхаши. Харин бидэшин хайшан гэжэ зон биби.

Аюур: Ши өөрөө хаана хурахаа наанаши?
Сэндэмэ: Пединституттаа орохо наанаши.
Аюур: Механизаторуудай хургуулида хурагты гэ наанаа яаха биби?
Сэндэмэ: Нэ, тэрэндэ хураад, ямар мэрэгжэлтэй болоху хүмшн.

Аюур: Комбайнер, трактористка, механизаторууд...
Сэндэмэ: Ни, ни, ни...
Аюур: Хуушэ эсэменш?
Сэндэмэ: Зай суглаанда ошоё. (гаранад.)

Хүшэгэ нээгдэнэ
(Колхозой түрүүлэгшэ Галсан Доржиевичын гэр. Галсан Доржиевич нэдрөө шэл зүүгдэбэ, нон, газетүүдид хараха, саарһан дээрэ юмшэ буулгажа бэшэнэ. Тэрэнэй намган Уржэн кредшын платые баряад, энгэр муртөө хэмжээр нүгөө таагаар соогоо ороно.)

Уржэн: Галсан, зай, ямархан гэжэ наанаши? Сэндэмэньгээ арбахины дүүргэнэйн урмандэ гэжэ энэ кредшын платые өжөө дүүргэбэ, Галсан!
Галсан: Юн гэжэ?

Уржэн: (Дураа гутана.) Юн гэжэ? Юн гэжэ? Хүнэй хэлэные дуулахаа болонгоор ямар юмдэ тингэтэрэбэ ухаа мэдээтэ табя хүмшн. Хабар болоходо таран, күкүрүзэ силс, тарха эрьсхэжэ, зүй болоходо силс, мило, нонгон конвейер гэлээд үдэр хүнжэ жэлхээ болшохо. Юрэдөө хээсэ сүлөөл болохо, гэр бүлэ тухайгаа бодохо хүмшн. Эндо, хүдөө эрбээр хоёр жэл-ха үнэгэрбэди. Сүлөө саттай байхыш юрэдөө нэгэнтэ хараагүйб. Энэ ханха эхэ гэр соошн бүхэл үдэртөө гансаараа хуудаха юн гэнэн уйдхартай гэжэ наанаши.

Галсан: Колхозой яслине даагшаар хүдөөлөө нээ, уйдахагүйш гэгшэ бэшэ ааби!
Уржэн: Тондэ юу хүдэлжэ шадхаха биб? Угы, ши байаа, эндо эрээд юн хайн юмшэ үзэнэбиш. Колхозые өөднэ татаха гэжэ оролдожол байдаш, харин зарим хүнүүд хаанаһаа эрхэн хэн аал лэ, колхозой зорилдэ эзэн болобо гэжэб гэжэ хэлсэнэ бэшэ аа!

Галсан: Нэгэ хүнэй хэлэнь угые зон үгэ гэжэ тооложо болохо аал? Мүнөө колхознигуудаймнай нанал бодолшы, шогшарыные ондоо болохо гэжэ ойлогш. Колхознигуудайн үдэрэйнгөө нормо дүүргэе наа, үдэш эрээд үлөө юу хэсэбиб гэжэ бригадирһаан асуугад болоо бишу. Юн дээрхэнэ нундэ болоо гэжэ наанаши? Партиин XX съездын үлүүлээр шэнэ Уставтай болохо ха юм биби. Ажалта үдэртэ нара бүри аван гүдэг болодог, Эй даа! Ойлогдөө нааш юн гэнэн ехэ хубилалтанууд болоо гэжэб даа.

Уржэн: Юугынь тинтэрэ намда байрхабиш. Колхозойшын хубилалтаа болохо, намда байлыные хайн болон юмшн үгы даа.

Галсан: Нимэшин даа, нимэшин! Хүнэй хэлэжэ ойлуулха гэжэ, хооргоо бууладдаг хүн ха юм хаш.

Уржэн: Дүшэ хүртээрэо шини хурагалгүй ябаа нэм. Тэрэ хэбээрэе ябуужаб. Харин намда сэрэххэнгээ оролдо хайшан гэжэ басагаа дээдэ хургуулидэ.

Сэндэмэ: Механизаторуудай хургуулине баабын үүсхэлээр нээхэ болоо ха юм. Баабынгаа тингэжэ байтарынь би хайшан гэжэ дээдэ хургуулида ошохо гэжэбиш.

Уржэн: Бу эрьюутэ. Колхозой хара ажал хүлхээшэ шамайе арбан жэл соо хургаа болшоби. Шамайгаа Москвада хурахыш эльгээхэ хэды хүлээжэ байдабиш. Тингэжэ хайшан гэжэ ошохо биб гэжэ байхаш. Ши яаба хээбэшэ институт дүүргэхэ ёһотойш. Москвадэшые, хаанашые, ошоо нааш шамайе хураха шадалтайби.

Сэндэмэ: Эжы яахадаа ходо бүтэхэ-гүй юмшэ хэлэгшын даа. Хайшан гэжэ Москва ошохо хүмшн. Ганса гарза гаргад эрэхэ гүш?

Уржэн: Наанагаа бү зобо. Шамайгаа хураха шадалтайби гэжэ хэлэжэ байна ха юм биб.

(Уржэн нүгөөдэ таһалта руу орожо, ноосолжын бишыхан дэбтар асарна.)
Уржэн: Энэ харана гүш, табя мянга долоон зуун түхэр мүнэгтэй байна ха юм биби. Институтал орохоёо болошн.

Сэндэмэ: Хари яаха юм гэжэб. Мүнөө юмшые мэдэхэе болшоод ябанаби.

Уржэн: Зай, зай. Тинмэшые болон. Шамтай арсалдан хүн үгы. Гансал басагаа дээдэ хургуулида оруулжа, ёһотой мэрэгжэлтэй хүн болгоё.

Галсан: Хари даа, арбахины дүүргэн хурагшадые ёһотой мэрэгжэлтэд болгонхн тулада нэгэ бишыхан элхлэхэ гэжэ бэлдэхэ хүншэ.

Уржэн: Тэрэ хургуулиин үхнүбүдтэ ши ямар хамаатай болоо хүмшн?
Галсан: Дорхоо олдэ ургажа ябхан эдиршүүдэд бидэнь наанагаа зобоогүй наа, хэн зобохо даа. Энэ Солхорон нутагта механизаторуудай хургуули нээхэ аймагай гүйсэххэ комитетэй сесс дээрэ тогтоогдоо юм. Энэ хургуулиин баталгатайхан тухай мэнэ ная министрствон тухай тогтоол эрээ бишу. Одоошые тинмэ хургуулиг боложо жаргахамнай гэлсэнэ.

Уржэн: Нэ, ямар юмээрээ жаргаба гэжэбиш?
Галсан: Жаргангүй яаха биби! Аймагайн арбад томо колхозуудта хэдэн олон механизаторууд хэрэгтэй гэжэ наанаши? Гүнзэгшгөөр бодожо үзөө наа, энэи ехэ ухадтай юм гэжэ. Колхозийнай залуушуд арбахины дүүргэд механизаторуудай хургуулида хураха ха юм. Хүдөө ажахын мэрэгжэлтэй дипломат болоод, колхозойнгоо ажалые эрдэм, техникын хүсөөр бүтээдэг хүнүүд болохо бишу. Уржэний! (Мүрээ дээрнэ гараа табана.)

Уржэн: Халал даа саашаа. Хэнэй хүбүүн тэндэшин хураха юм. Мүнөө арбадхи класс дүүргэнэ хүбүүд булдада дээдэ хургуулиг болохо гэжэ үдэрэи наанаши. Нунин зүүдэн боложо ябаха ха юм. Тингэдэ, ши түрэн басагаа баба тэрэ хургуулида хура гэжэшин гэжэ гүш?

Галсан: Басагамни, минингээ үгөөе хээсэхэе гараагүй даа. Болбосорлой аттестат абажа, мүнөө дүрэн эрхэтэй, ухаан бололтой болоо ха юм. XX съездээр хараалагдан агуухэ зорилтоны дүүргэшин тулада хэды олон мэрэгжэлтэд, хүсэ шадал хэрэгтэй гэжэ мүнөө ойлогхо ухаантай болоо гүш?

Уржэн: Тинхэдэ ганса басагаа хүдөөтэй хара ажалһан болохоёо наана гүш?

Галсан: Зай, хүрөөл даа. Бидэ хоёр аубууруугаа ойлогтоор буруушан хашаар болуужа. Тингэдэ гэдэ саашан. Басагамни өөрөө шондхууш.

Уржэн: Харуужамд, хэр лэ шиниингэ болшо даа?

(Тунгалаг гэдэ нүгөөдэ таһалта руу ороно. Галсан дураа гутан хойнооно хараха. Улаан, стол дээрхи саарһануудта суглуужа байтарь телефон ханхана.)

Галсан: Алло! Аа, Даша, Дугарович гүш? Сайн, сайн!.. Ная дуулаба. Харин шамтай зүбшэхэ наанатай... Тингэ наа мэнэ гэгээр ошоом.

(Башһан хуудалануудтаа абад гараха гэжэ байтарынь таһалта сооноо Уржэн гарана.)

Уржэн: Хаана ошохошини?

Галсан: Хургуулида. Мэнэ гэгээр эрэхэб. (Галсан гарана, Уржэн телефон охондоно.)

Уржэн: Алло! Намайе гурбадхи сельпотои холбожорхитал даа! Алло! Эндэ хон бэ? Сэрэн-Ханда бин гү? Телфондо эр гыт. Аа, энэ Сэрэн-Ханда бин гү? Сайн! Уржэн хэлэе даа. Нонин юу? Хандаа-А! Сельпотои шонэ хайн юмшэ юу асарабиш? Толь, көвөр... метр бүд гэнэ гүш? Эй, яагаа сохид юмшэ калэбиш. Хээсэ наймаалха хүмшн!.. Угөө! Ханда, ши тэрэ тольшэ арбан метр, тэрэ метрөөн гурбан метр наанаа улоогшн даа. Очерельтэ байнаш хашартай... Зай, зай, хайн даа!.. Манай Сэндэмэ гүш? Алаа хайн дүүргэб. Институтта хураха... тинмэ. Тингэдэ лэ комсом оёжо угтэхэе наана ха юм биб даа. Зай, байртай!

(Галсаа Сэндэмэ ороно.)
Уржэн: Ши яагаабиш? Яахадаа уруу дуруу болоод эрэхэби?

Сэндэмэ: Институттаа орохонь бэрхэ болоод байна даа.

Уржэн: Юн гэнэш, яахадаа?

Сэндэмэ: Орохо дуратай институттаа хайшан гэжэ орохонш. Мүнөө хаанашые, ямаршые институттаа конкурсар эсэмен баржа ороно ха юм. Тингэдэ мүнөөдөр комсомольско суглаан дээрэ механизаторуудай хургуулида хураха болоот гэжэ маанатаа хэлээ.

Уржэн: Яагаа нөөл юм! Дээдэ хургуулида хураха гэжн хүншые хүсөөр бариха ямар эрхэтэй юм.

Сэндэмэ: Юн хүнэй дуран ааб даа. Комсомолой тэнүүн хадаа хаана ошохо хүмшн. Хураалгүй биби.

Уржэн: Тээд ши өөрөө юн гэжэ бодоошн?

Сэндэмэ: Механизаторуудай хургуулине баабын үүсхэлээр нээхэ болоо ха юм. Баабынгаа тингэжэ байтарынь би хайшан гэжэ дээдэ хургуулида ошохо гэжэбиш.

Уржэн: Бу эрьюутэ. Колхозой хара ажал хүлхээшэ шамайе арбан жэл соо хургаа болшоби. Шамайгаа Москвада хурахыш эльгээхэ хэды хүлээжэ байдабиш. Тингэжэ хайшан гэжэ ошохо биб гэжэ байхаш. Ши яаба хээбэшэ институт дүүргэхэ ёһотойш. Москвадэшые, хаанашые, ошоо нааш шамайе хураха шадалтайби.

Сэндэмэ: Эжы яахадаа ходо бүтэхэ-гүй юмшэ хэлэгшын даа. Хайшан гэжэ Москва ошохо хүмшн. Ганса гарза гаргад эрэхэ гүш?

Уржэн: Наанагаа бү зобо. Шамайгаа хураха шадалтайби гэжэ хэлэжэ байна ха юм биб.

(Уржэн нүгөөдэ таһалта руу орожо, ноосолжын бишыхан дэбтар асарна.)
Уржэн: Энэ харана гүш, табя мянга долоон зуун түхэр мүнэгтэй байна ха юм биби. Институтал орохоёо болошн.

Сэндэмэ: Хари яаха юм гэжэб. Мүнөө юмшые мэдэхэе болшоод ябанаби.

АРБАДАХИИЕ ДУУРГЭЭД

(Нэгэ акттай пьесэ)

Уржэн: Бу үбшэтэйрэ Юугээ «забол институт дүүргэхэб, институт дүүргэхэб» гэжэ нэмши. Уетэн нүхэдөө гэгдэжэ, хүнэй хойно гарахаа наана гүш? Юрэдөө минин шэхэндэ тинмэ юмшэ бу дуулаа. Эхэ, эсэгшнгээ амиды ябхан сатта дээдэ хургуулиг боложо, хүнэй зэргэдэ хүн болохо ёһотойш.

Сэндэмэ: Тээд би хурахагүй гэнэ аабиш?

Уржэн: Юугынь наана сэдхэхээс хураажа ябаа хүмшн. Зориндоо зогсонгүй, зууһанаа алдангүй ябаха хэрэгтэй юм.

Сэндэмэ: Эсэгшнгээ табяагүй наанч яаа биб?

Уржэн: Эсэгшнгээ би өөрөө хоорээдэ. Табонгүй хаана ошохо нэм. (Сэндэмэ номонгоо хуудан сооноо уриалай хоёр билет гаргажа эхлээд үгэнэ.)

Сэндэмэ: Мүнөө үдэш манай вечертэ ерт гэжэ та хоорые урина.

Уржэн: Хайн даа. Шинингээ байртай үдэртэ ошонгүй яаха биби. Унөөхи платинишн оёжо дүүргэб нэм. Үмдөө үзэдэ даа, ямар болоо хаб.

Сэндэмэ: Саттаа. (Таһалтаг соогоо ороно.)

Уржэн: Сельпотоиной эд бараан эрээ гэжэ хэлсэнэ. Хандые метр бөдөө нэгэ костюмайные үлөөгөөрэй гэж нэм. Үлөөдэр шамдаа комсом оёхо.

(Сэндэмэ шнэ платые үмдөөд, таһалта сооноо гаража, бээс гэрэлдэ харина.)

Сэндэмэ: Эжы, ара бээдэс хүлхынэгүй гүш?

Уржэн: Бээдэш хайн таарна. Утадуул-жархна гүб гэжэ наанаһин барг байба ха юм.

Сэндэмэ: Эжы, шини ёһотой модистка болоод байнашн.

Уржэн: Хорөөд жэл соо гордотой юнхэй гэжэ хуугаа хүн биб. Энэ мүн юмшэ бишин оёжорхил байхаб. (Уржэн таһалта руу ороно. Сэндэмэ гэрэлдэ бээс харана.)

Сэндэмэ: Зай, Сэндэмэ! Үгдөөдэрхэ эхилээд дүүрэн эрхэтэй хүн болоо гэжэ. Удэшгүй студентка болоод лэ асар дүрэн жэл соо баһал номой хуадаа хэлэхэ хууахын гэжэл даа. Тээд ямар институттаа орожо, ямар мэрэгжэлтэй болоо хаа хайн гэжэбиш. Медицинституттан гү, али пединституттан гү? Наһан соогоо юмшые боложо болохон, магад эрдэм наукин кандидат, үгышые наа—таблята бэлэ болохо ааһам биб. Хон минин зол талаах мэдэхэб?

(Галсан ороно.)
Галсан: Басагамни гэрээтэ эрээд байна ха юмшн. Зай комсомолойтай суглаан дүүргэ гүш?

Сэндэмэ: Механизаторуудай хургуули нээгдэхэ болоо гэжэ одоо үншгөөш гүш?

Сэндэмэ: Унэншээби даа.

Галсан: Зай, юн гэжэ тогтообот?

Сэндэмэ: Юмшые гэжэ тогтоогоогүйби.

Галсан: Юундэ, юн болооб?

Сэндэмэ: Үлүүлэн вечертэ үгээс хэлэхэ гэжэ тогтоогооби.

Галсан: Хадаа тинхэ болообат?

Сэндэмэ: Заримхайн эхэ, эсэгшнгээ зүбшөөлгүй үгээс үгэхэ аргамнай үгы гэнэ. Заримхайн институттаа орохоёо мэдүүлгэ, документүүдээ эльгээгдэб гэнэ. Тэндэ хураха, үгыгөө үдэш хэлэхэ гэдэ таараби.

Галсан: Тинхэдэ нэгшые хүн үгэ хэлэгүй гүш?

Сэндэмэ: Угы.

Галсан: Угы, ши үгэ хэлэхээс яагаабиш? Алба даурагуй гүш?

Сэндэмэ: (хулаар дуугарна). Би институттаа хурааб.

Галсан: Арбан жэл соо юу хураажа, юу ойлогдон зон гэжэбиш, юрэдөө гайхалтай! Мяха, тоно, хартааха, хилээмэ, элхэ дуратай бээт?

Сэндэмэ: Хэн дуратуй юм.

Галсан: Тээд жэл бүри дунда хургуули дүүргэд лэ институттаа хурахаа яабадагтай колхозойнай ажал хэн хээбэ. Мяхан, тонон, хилээмэ наанаа би би болохо гэжэ наанаши? Арбан жэл соо ялаа хураа гэшнэт. Мүнөө гүрэндоо яаа туншые хариулаха ёһотой. Саашаадаа ямаршые институттаа орохотонтой болохо ха юм. Илангаа хүдөө ажахын мэрэгжэлтэдэ ямаршые галсан байхагүй. Мүнөө болбосорлой аттестаттай болоо хадаа юмшэ ойлогхо болошн. Энэ үдэшнй вечер дээрэ ши түрүүлээр үгэ абад хэлэхүй.

Сэндэмэ: Би үгэ хэлэхгүйби.

Галсан: Юундэ хэлэхгүй хүмшн?

Сэндэмэ: Хэды жэл болоод хайшан гэжэ институттаа орожо шадхаха биб. Хураһан, ойлогдон юмшээ тэрэ болотор хуу мартажархалтайби.

Галсан: Хурахаб гэжэ наанаа ябаа наа, мартахгүйш. (Уржэн ороно.)

Галсан: Институт тухайгаа даб дээрэ мартаха хэрэгтэй.

(Сэндэмэ нидэйнгөөр нөлбөө аршасаган газашаа гүйжэ гарана.)

Уржэн: Яахадаа мартаха болоо юм. Ингээс хэлэхэдэ хэлэшин яаа эрбэлдэб. Эды ээргэ хураажа, хуража хүдөөнх колхозой хара ажалһан болохон гэжэ гүш? Юрэдөө шини гансаараа мэдээд хорхо юмшэ үгы!

Галсан: Хорхо байна бэшэ, хура гэжэ байнаб.

Уржэн: Тэрэ механизаторуудай хургуулида гүш?

Галсан: Ши, Уржэн юрэдөө ойлогш. Сэндэмэнай тэрэ хургуулида дүүргэд зоотехник, үгышые наа, агрономой дипломтой болохо ха юм. Гурбан жэл хүдөөд байхадхы хууе ажахын институтта хурахынь эльгээхэдэ (улам халжа) мүнөө колхозойнгоо ажалтай халдаа ехыс хуу механизировалжэ, электрын хүсөөр бүтээжэ байна ха юм биби